
Z prac muzykologicznych.

Biuletyn Polonistyczny 6/16, 104-106

1963

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez **Muzeum Historii Polski** w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

- Lektura: 1) Taszycki: Najdawniejsze zabytki języka polskiego, ss. 90-96, 127-134, 198-206. (Bibl.Narod.)
2) J.Kochanowski: Treny (Bibl.Narod.)
3) P.Skarga: Kazania Sejmowe (Bibl.Narod.)
4) J.Krasicki: Bajki (Bibl.Narod.)
5) J.Słowacki: Wybór listów (PIW)
6) H.Sienkiewicz: Nowele, t.I (Czytelnik)

- Książki pomocnicze: 1) A.Brückner: Historia języka polskiego (Wyd. 3, Warszawa 1925)
2) St.Słoński: Historia języka polskiego w zarysie (Wyd. 3, PWN, 1953)
3) H.Grappin: Grammaire polonaise
" Introduction phonétique à la langue polonaise
" Histoire de la flexion des noms polonais.

Opracowanie oparte na materiałach dostarczonych przez prof. J.Bourilly z Sorbony.

Z p r a c m u z y k o l o g i c z n y c h

Tematyka niektórych prac muzykologicznych może interesować historyków literatury i języka polskiego ze względu na występujące w tekstach utworów wokalnych teksty literackie oraz na sposób ich muzycznego opracowania, a także na problemy estetyczne, które tu powstają: metody współdziałania obu sztuk - literatury i muzyki. Z tych samych względów mogą interesować prace z estetyki muzycznej, operujące metodą porównawczą lub podejmujące zagadnienia, które dotyczą teorii literatury.

Informacja niniejsza obejmuje zarówno prace już wydane, jak będące w druku lub w opracowaniu. Z prac, których kompleksowy charakter wymagał współpracy muzykologów oraz historyków literatury polskiej i języka, na pierwszym miejscu wymienić należy obszerny tom poświęcony "Bogurodzicy", wydany w ramach cyklu "Liryka średniowieczna" Biblioteki Pisarzy Polskich IBL. (Ossolineum, Wrocław 1962). Obok prac dra J.Woronczaka oraz prof. E.Ostrowskiej (wstęp filologiczny i językoznawczy) zamieszczono tu obszerną rozprawę muzykologiczną pióra prof. Hieronima

Feichta, wykazującą, iż melodyka tej pieśni nawiązuje do liryki truverów francuskich, że obie jej zwrotki są dziełem jednego kompozytora, który musiał wyjść ze środowiska fachowych muzyków, choć widoczne są tu wpływy pentatoniki, tj. skali, na której oparte były najstarsze polskie pieśni ludowe (np. weselne).

Współpraca muzykologa i polonisty: mgra Krzysztofa Biegańskiego i dra Jerzego Woronczaka, leży też u podstaw pracy "Missale plenarium", ms. 149 Bibl. Capit. Gniezn. XI/XII w., (na ukończeniu), która ma za temat opracowanie monograficzne najstarszego pełnego zabytku liturgicznego w Polsce, pochodzącego z Nieder-Alteich (diecezja Passau), a zawierającego Kalendarz, Ordo, Antiphonale Missarum, Prosanium Sacramentarium i Lectionarium (tekst łaciński średniowieczny).

Z historycznych prac muzykologicznych pewne nowe materiały przynoszą prace mgra Adama Sutkowskiego, a to "Sekwencjarz dominikański Biblioteki Narodowej z XVI w." ("Muzyka" 1960, nr 4), w której autor analizuje pieśni polskie z Kancjonału Wrocławskiego Stanisława Bornbacha z r. 1573, wyd. we Wrocławiu; tegoż: "Analiza muzyczna i filologiczna Sekwencjarza późnośredniowiecznego" ("Muzyka" 1960, nr 4) oraz "Psalmy do tekstów J. Kochanowskiego w kancjonale z Brzegu" ("Muzyka" 1960, nr 3).

W pracy mgra Mieczysława Tomaszewskiego o "Pieśniach Fryderyka Chopina" (w druku, Polskie Wydawnictwo Muzyczne) autor kładzie akcent na związki foniczno-semantyczne między tekstem wierszy a narracją muzyczną pieśni. Z tych samych założeń metodologicznych wychodzi autor w swoim referacie na Sesję Szymanowskiego (Instytut Muzykologiczny UW w marcu 1962 r. - Księga Pamiątkowa Sesji, w druku w Wyd. Uniwersytetu Warszawskiego) pt. "Związki foniczno-semantyczne w liryce wokalne K. Szymanowskiego (na materiale "Słopiewni") oraz w znajdującej się w opracowaniu rozprawie doktorskiej pt. "Problem integracji warstwy słownej i muzycznej w polskiej liryce romantycznej".

Z prac muzykologicznych realizowanych w ramach prac naukowych Towarzystwa im. Fryderyka Chopina pewne materiały interesujące historyków literatury zawierają następujące prace: F. Germana "Chopin i literaci warszawscy" (Polskie Wydawnictwo Muzyczne, Kraków 1960), A. Papierzowej "Libretta oper polskich z lat 1800-1830" (Polskie Wydawnictwo Muzyczne, 1961) oraz znajdujące się w opracowaniu: dr J. Goryckiej "Teatr warszawski w okresie młodości Chopina", "Estetyka K. Brodzińskiego" i "Romans wokalny w Polsce w latach 1800-1830 r."

Z zakresu prac muzykologicznych, które mogą interesować historię literatury, wymienić należy również znajdującą się w przygotowaniu pracę prof. J.Chomińskiego "Historia muzyki dramatycznej", w której autor rozpatruje zagadnienia rozwoju form muzyczno-scenicznych w powiązaniu z rozwojem dramatu i sztuki teatralnej.

Teoretyków literatury mogą pośrednio interesować prace z zakresu estetyki muzycznej prof. Zofii Lissy, jak "Estetyczne funkcje ciszy i pauzy w muzyce" (wyd. w roczniku Instytutu Filozofii PAN, "Estetyka", t. II, 1961; przedruk po niemiecku w XXV t. "Studien f. Musikwissenschaft", Wiedeń), "Estetyka muzyki filmowej" (40-arkuszowe studium, wynik wieloletnich badań, w druku w Polskim Wydawnictwie Muzycznym, Kraków, jednocześnie po niemiecku w Berlinie, Henschel-Verlag) oraz zbiór prac pt. "Studia z estetyki muzycznej" (w druku w Polskim Wydawnictwie Muzycznym). We wszystkich tych pracach autorka, rozpatrując specyficzną problematykę muzycznej, czyni to w oparciu o metodę porównawczą z dziełami innych sztuk, m.in. i literatury.

Dodać należy, iż szeroko rozwinięte od r. 1957 prace archiwalno-dokumentacyjne Instytutu Muzykologii Uniwersytetu Warszawskiego, które wydobyły na jaw znaczną ilość dawniej nie znanych relikwii muzyki polskiej z wieków XII-XVIII, mogą być przydatne również dla historyków literatury polskiej, zwłaszcza w wypadku kompozycji wokalnych do polskich tekstów.

M i c k i e w i o z - B l ä t t e r

Mickiewicz-Blätter, pod red. dra Hermanna Buddensiega, Heidelberg

1961, zesz. XVIII

Kolejny zeszyt "Mickiewicz-Blätter", zamykający szósty rocznik pisma, przynosi na karcie tytułowej nieznaną list Adama Mickiewicza do wydawnictwa niemieckiego J.G.Cotta z 1835 r. List, zawierający propozycję opracowania niemieckiej wersji historii narodu polskiego, znajduje się w zbiorach muzeum Schillera w Masbach. List jest znany od r. 1959, kiedy wystawiony był z okazji 300-letniego jubileuszu firmy wydawniczej J.G.Cotta.

W dziale naukowym opublikowano c.d.dłuższej rozprawy Hermanna Buddensiega pt. "O nieznanym Eichendorffie. Eichendorff mówił